

en ny Skole, saavel ved dens Grundlæggelse som i dens første Tid, har ført til Overvejelser af, om ikke Staten ogsaa her burde yde en Støtte, altsaa paa den Maade, at medens Skolen ifølge Loven ikke kan faa Andel i Understøttelsen, før Karantænetiden er udløben, skulde nogle af dens Elever kunne faa Hjælp af en Størrelse, som den sædvanlig ydes trængende Højskoleelever, naturligvis naar disse Ansøgere i øvrigt opfyldte de i Højskoleloven foreskrevne Betingelser. Det er som sagt et Forsøg, som jeg har fundet, der kunde være Anledning til at foretage, og da navnlig overfor saadanne ny Skoler, der bæres frem med større Ofre fra de paa-gældende Egne eller Kredse, og hvis fortsatte Eksistens, ogsaa ud over de 2 Aars Prøvetid, maa anses for sikret og velgrundet.

Men jeg indrømmer, som det ogsaa fra flere Sider er blevet omtalt, at Sagen kan have sine Vanskeligheder; ganske særlig har den en Vanskelighed med Hensyn til Fordelingen. Om man, hvis denne Bevilling maatte vise sig praktisk, kan naa til, at disse Understøttelser ydes af den sædvanlige Vej gennem Skoleraadene, er vistnok tvivlsomt. Disse Tilskud ville falde mere pletvis omkring, hvor de ny Skoler ere, og Bevillingen vil derfor ikke kunne stykkes ud til samtlige Skoleraad, saaledes som det almindelige er. Vi have ønsket at gøre et Forsøg, og foreløbig maa Fordelingen foretages af Ministeriet. Man vil saa forhaabentlig kunne vinde Erfaring for en senere Fremgangsmaade og overhovedet for, om dette Forsøg bør fortsættes og gaa over til at blive en fast Part af Elevunderstøttelsen.

Jeg skal i Forbigaaende erindre om, at ganske nyt er det ikke, at en Elev kan faa Statsunderstøttelse til Ophold paa Høj- og Landbrugsskoler, der ikke selv nyde direkte Statsunderstøttelse. I de første to Aar kunne de vel ikke, men hvis en hidtil statsanerkendt Skole faar et mindre Elevantal, saa at den derved mister sin Statsanerkendelse og derved det direkte Tilskud, vil det ikke kunne forhindres efter Højskoleloven, at Elever, der oppebære Statsunderstøttelse, søge denne Skole.

Ogsaa dette Forslag er blevet enstemmig tiltraadt af Udvalget. Der foreligger imidlertid et Overbud. Det synes, at Medlemmerne af to Grupper i Finansudvalget ere budte over af 15 ærede Medlemmer, der med deres Ændringsforslag ønske at give mig ikke 10,000 Kr., men 24,000 Kr. at raade over til Uddeling. Naar jeg i mit

Forslag har sat Summen til 10,000 Kr., vil man med dette Beløb kunne hjælpe godt og vel 100 trængende Elever, idet den gennemsnitlige Understøttelse pr. Elev er 92 Kr. Et almindeligt Højskolekursus varer nemlig 5 Maaneder for Karle og 3 Maaneder for Piger, medens et Kursus paa Landbrugsskole de fleste Steder varer 6 Maaneder. Hver statsunderstøttet Elev faar gennemsnitlig 92 Kr., og der bliver altsaa til godt 100 Elever. Nu fandt Ordføreren for de 15 Forslagsstillere, at dette Beløb og det Antal, der vilde kunne blive støttet, var, som han sagde, „ganske overordentlig for lille“. Men hvor ved den ærede Ordfører nu det fra? At 100—110 trængende Elever kunne faa Understøttelse næste Aar og det Elever, der, hvis dette Ændringsforslag ikke var stillet og blev vedtaget, slet ingen Understøttelse vilde kunne faa, synes mig dog ret respektabelt af et Forsøg at være. Godt 100 Elever synes mig at være et rigeligt Tal, og den ærede Ordfører for de 15 Forslagsstillere ved intet om, hvorvidt der virkelig i det første Aar under dette Forsøg skulde komme saa mange Ansøgere, at der skulde være 250 af disse, som opfyldte Betingelsen for at faa Statshjælp til Ophold paa en Højskole. Det forekommer mig, at det er i højeste Grad usandsynligt, at der skulde melde sig saa mange.

Det var mærkeligt at høre den ærede Ordfører for disse Forslagsstillere udtale, at dette Forslag, som giver nyoprettede Skoler noget helt nyt, en Begunstigelse, de ikke før have haft, skulde være at lægge dem Vanskeligheder i Vejen for deres videre Udvikling. Det er en mærkelig Tak, dette Forslag om en helt ny Bevilling paa 10,000 Kr., at det skulde være at lægge ny Skoler Vanskeligheder i Vejen for deres Udvikling. Jeg takker Udvalget, fordi det enstemmig har sluttet sig til mit Forslag, der, som jeg har nævnt, maa betragtes som et Forsøg og kun kan være et saadant og et Forsøg, hvor i alt Fald i det første Aar Fordelingen ganske maa overlades til Ministeriets Skøn.

De to af mine Forslag, som ikke have fundet enstemmig Tilslutning i Finansudvalget — det tredje og sidste af dem har jeg allerede nævnt, idet nogle ærede Medlemmer i Udvalget have foreslaaet at give mig mere til de private Seminarier, end jeg har begæret — angaa et Forskoleseminarium i Odense og et Værk udarbejdet af Oberstløjtnant Hirsch. Om det første Forslag skal jeg indskrænke mig til at sige,